باسمه تعالی اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی مدیریت آموزش وپرورش منطقه میانه دبیرستان آیت اله میانجی نام : نام خانوادگی: پایه/رشته: دوازدهم انسانی کلاس: تعداد صفحات: ۳	تاریخ امتحان:۴۰۴/۱۰/۳ مدت امتحان: ۸۰دقیقه نام درس: دین و زندگی ۳ طراح : مقدمی

« آگاه باشید که تنها با یاد خدا دلها آرامش پیدا می کند . » (سوره رعد آیه ۲۸)	بارم

آیات و روایات

۱-باتوجه به آیه شریفه«...أَنتمُ الفُقَراءُ إلی الله وَاللهُ هوَالغَنیُ الحَمید» پاسخ دهید.

الف)عدم استقلال ذاتی موجودات با چه عبارتی بیان شده است؟ ۱

ب)چرا خداوند می تواند نیاز انسان و هر موجودی را برآورده کند؟

۲)الف)آیه شریفه «...خلقوا کخلقه فتشابه الخلق علیهم»به کدام مراتب توحیدیا شرک اشاره می کند؟

ب)باتوجه به مراتب توحید،آیه شریفه«ما لهم من دونه من ولی» پس از کدام مرتبهء توحیدی قرار می گیرد؟ ۱

۳)آیه شریفه «أحسِب النّاس أن یُترکوا أن یقولوا آمنّا و هم لا یُفتنون »

۰/۷۵

الف) ترجمه کنید.

ب) به کدامیک از سنّت های الهی اشاره دارد؟

۴)گزاره های درست و نادرست را مشخص کنید.

الف) داشتن شخصیتی ثابت و پایدار معلول اطاعت از فرمان های خدا و زندگی توحیدی است .( )

ب) افکار و اعتقادات هر فرد مهمترین عامل در تعیین هدف ها و رفتارهای اوست.( ) ۱/۲۵

ج) ما به دلیل محدود بودن ذهن خود،نمی توانیم وجود خدا را دریابیم.( )

د)آشنایی ما با «نشانه های الهی و بهره گرفتن از طبیعت»از نتایج شناخت ما به سنت های حاکم بر زندگی انسانها است.( )

ه)برای قبول توحید در ربوبیت ضروری است که هر گونه اثر را از اشیا و انسانها سلب کنیم.( )

۵-عبارات زیر را تکمیل کنید.

الف)..... و..... به ان از پرتگاههای خطرناک سقوط در وادی ضلالت است

ب).همین اختیار محدودی که داریم ,مبنای.....ما و تعیین کننده ئ..... ما است. است.

ج)جمله ..... فقط یک شعار نیست بلکه پایبندی به آن همه ابعاد زندگی فرد مسلمان را تغییر می دهد . ۲

ه)هرچه .....انسان به خود و رابطه اش با خدا بیشتر شود، .....خود را بیشتر ابراز می کند.

ی)..... به معنای علم محکم و استوار و به دور از خطاست.

۶-هریک از عبارات سمت چپ را به کلمه یا عبارات سمت راست وصل کنید.((ستون «ب» یک مورد اضافی است))

ستون الف	ستون ب
۱-عام ترین قانون خداوند است	علل طولی
۲-حاکمیت طاغوت	سنت استدراج
۳-نوشتن	افزایش معرفت
۴-اخلاص	سنّت ابتلاء
	شرک عملی

www-kanoon-ir

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۷- حدیث امام باقر (ع) که می فرماید : " هیچ چیز مانند گناه دل را فاسد نمی کند " به کدام یک ازآثار نامطلوب گناه اشاره دارد؟ ۱

۸-تفرقه و تضاد در جامعه معلول چیست؟۰/۵

۹-محدوده اختیار انسان چقدر است؟۰/۵

۱۰- «واحد قهّار» بودن خداون به چه معناست؟ ۰/۵

به سوالات زیر پاسخ کامل دهید.

۱۱-منظور از اینکه خداوند نور آسمانها و زمین است چیست؟ ۱

۱۲-آیا درخواست از غیر خدا شرک است؟چرا؟ ۱

۱۳-قضا وقَدَر الهی را تعریف کرده و برای هر کدام مثال بزنید. ۱

۱۴-آیا می توان به جنبهء فردی توحید عملی اعتقاد داشت اما به جنبهء اجتماعی توحید عملی اعتقاد نداشت. ۱

۱۵-تفاوت امتحانهای الهی با امتحانهای بشری را بنویسید و بگویید خداوند انسانها را با چه چیزهایی امتحان می کند. ۱

۱۶- یکی از آثار گناهان سلب توفیق است.توضیح دهید. ۱

۱۷-دریافت پاداش های وصف ناشدنی از میوه های اخلاص را توضیح دهید. ۱

www-kanoon-ir

۱)

الف) انتم الفقراء الی الله

ب) چون خداوند غنی بالذات، قادر مطلق و مالک حقیقی همه چیز است، می‌تواند نیاز انسان و هر موجودی را برطرف کند.

---

۲)

الف) شرک در خالقیت

ب) توحید در مالکیت

---

۳)

الف) آیا مردم گمان کردند رها می‌شوند همین که بگویند ایمان آوردیم؛ و آزمایش نمی‌شوند؟

ب) سنت ابتلاء

---

۴)

الف) ص

ب) ص

ج) ص

د) غ

هـ) غ

---

۵)

الف) توجیه گناه - عادت

ب) تصمیم‌گیری‌های - سرنوشت

ج) لا اِلهَ اِلّاَ الله

هـ) معرفت - نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی

ی) حکمت

---

www-kanoon-ir

۶)

۱. سنت ابتلاء

۲. شرک عملی

۳. علل طولی

۴. افزایش معرفت

---

۷) قساوت قلب

---

۸) اگر قرار باشد همه فقط خواسته‌ها و تمایلات دنیوی خود را دنبال کنند و تنها منافع خود را محور فعالیت اجتماعی قرار دهند و اهل ایثار و تعاون و خیر رساندن به دیگران نباشند، تفرقه و تضاد جامعه را فرا می‌گیرد و امکان رشد و تعالی از بین می‌رود.

---

۹) باید توجه داشت که اختیار محدودی که ما داریم، مبنای تصمیم‌گیری‌های ما و تعیین‌کنندهٔ سرنوشت ما است.

---

۱۰) به معنای آن است که جای خالی برای غیر باقی نگذاشته است تا آن غیر، خود را نشان دهد.

---

۱۱) خداوند نور هستی است. یعنی تمام موجودات «وجود» خود را از او می گیرند، به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصهٔ هستی می‌گذارند و وجودشان به وجود او وابسته است. هر چیزی در این جهان، بیانگر وجود خالق و آیه‌ای از آیات الهی محسوب می‌شود. در واقع، هر موجودی در حدّ خودش تجلّی خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر صفات الهی است. از همین رو آنان که به دقت و اندیشه در جهان هستی می‌نگرند، در هر چیزی خدا را مشاهده می‌کنند و علم و قدرت او را می‌بینند.

---

۱۲) اوّلاً خداوند رابطه علیّت را میان پدیده های جهان حاکم کرده است. همهٔ این روابط توسّط خود خداوند طراحی شده و به اذن و ارادهٔ او صورت می‌گیرد. بنابراین، کسی که برای آموختن نزد معلم می‌رود، یا برای درمان به پزشک مراجعه می‌کند، نه تنها معلم و پزشک را شریک خداوند قرار نداده، بلکه به قانون الهی عمل کرده است. ثانیاً همان‌گونه که درخواست از پزشک برای درمان بیمار با توحید منافاتی ندارد، درخواست از اولیای الهی برای اجابت خواسته‌ها نیز منافاتی با توحید ندارد؛ زیرا پزشک به واسطهٔ استفاده از اسباب مادی و اولیای الهی به واسطهٔ اسباب غیرمادی و با اذن خداوند این کار را انجام می‌دهند.

---

www.kanoon.ir

۱۳) قدر به معنای اندازه است و تقدیر به معنای اندازه گرفتن اما قضا به معنای پایان دادن و حکم دادن است.

مخلوقات جهان، از آن جهت که خدای متعال با علم خود، اندازه، حدود، ویژگی، موقعیت مکانی و زمانی آن‌ها را تعیین می‌کند، به تقدیر الهی وابسته هستند و از آن جهت که با فرمان و حکم و ارادهٔ الهی ایجاد می‌شوند، به قضای الهی وابسته‌اند. اینکه می‌گوییم قدر و قضای الهی بر جهان حاکم است، به این معناست که نقشهٔ جهان با همهٔ موجودات و ریزه‌کاری‌ها و ویژگی‌ها و قانون‌هایش از آنِ خدا و از علم خداست (قدر) و اجرا و پیاده کردن آن نیز به ارادهٔ خداست (قضا). به همین دلیل، نه در نقشهٔ جهان نقصی هست و نه در اجرا و پیاده کردن آن.

---

۱۴) میان بُعد فردی و بُعد اجتماعی توحید رابطهٔ متقابل وجود دارد. هر قدر که مردم یک جامعه به سوی توحید حرکت کنند ارکان جامعه نیز بیشتر رنگ توحیدی به خود می‌گیرد؛ همان‌طور که هر قدر نهادهای اجتماعی در خدمت اجرای قوانین الهی باشد، زمینه برای رشد انسان‌ها و حرکت به سوی خداوند و زندگی موحدانه آسان‌تر می‌گردد.

---

۱۵) میان امتحان الهی و امتحان بشری تفاوت وجود دارد و آن این است که در امتحان بشری ما غالباً از حقیقت درون افراد بی‌خبر هستیم و می کوشیم تا از طریق امتحان کردن آن‌ها به آگاهی لازم برسیم؛ ولی امتحان خداوندِ علیم برای آگاه شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است.

خداوند با هر امر خیر یا شری ما را می‌آزماید؛ بیماری یا سلامت، فقر یا ثروت و . . . .

---

۱۶) وقتی انسان مرتکب گناه می‌شود، علاوه بر آثار مستقیم گناه، توفیقی نیز از او سلب و دری از خیر به روی او بسته می‌شود. همین محرومیت چه بسا سرچشمه محرومیت‌های بعدی می‌شود؛ مگر اینکه شخص پس از انجام گناه، قلباً پشیمان شود و با توبه به درگاه الهی بازگردد.

---

۱۷) بندگی خالصانهٔ خداوند پاداش‌هایی دارد که چه بسا در ذهن ما نگنجد و از تصوّر و تخیّل ما فراتر رود. از جملهٔ این پاداش‌های وصف نشدنی، دیدار محبوب حقیقی و تقرب به پیشگاه کسی است که بنا به تعبیر امام علی (ع): «نهایت آرزوی عارفان، دوست دل‌های صادقان، ولیّ مؤمنان و معبود عالمیان است».